

1 **Ungdom og Fritid mener:**

2 Dette dokumentet er strukturert som et oppslagsverk, og viser hva organisasjonen mener om ulike
3 tema. Alle tema og saksområder som berører eller opptar Ungdom og Fritid skal være dekket. Nye
4 temaer kan bli aktuelle i løpet av perioden. Nye uttalelser vedtas da av sentralstyret.

5 **Arbeidsliv**

6 Det er viktig at flest mulig kommer inn i arbeidslivet. I oktober 2020 stod totalt 13 728 personer
7 mellom 19-24 år helt arbeidsledige og aldersgruppen 20-24år har gjennom hele pandemien hatt den
8 høyeste ledighetsandelen av den totale arbeidsstyrken. Fritidsklubben gir ungdom viktig
9 arbeidserfaring og arbeidslæring. Den kunnskapen og den uformelle kompetansen man får ved å
10 delta i fritidsaktiviteter er kvalifiserende, og en anerkjennelse av denne kompetansen kan bidra til at
11 flere kommer inn i arbeidslivet.

12 Regjeringens ungdomspanel på tema lavinntekt pekte på at kommunene må jobbe aktivt for at
13 ungdom får arbeidstrening. Vi mener at fritidsklubben bør pekes på som en aktuell arena, for
14 eksempel ved å tilby sommerjobb til ungdom.

15 **Barnefattigdom**

16 111 000 barn og ungdom vokser opp i vedvarende lavinntekt i Norge. Ungdom og Fritid mener at
17 dette er 111 000 for mange. Vi skal gjøre vårt for å gi alle barn og unge de samme mulighetene.
18 Fritidsklubber skal være gratis, slik at alle uavhengig av sosioøkonomisk bakgrunn kan delta.
19 Fritidsklubber fører ikke til at færre lever i fattigdom, men at alle barn og unge blir rike på
20 opplevelser og får de samme mulighetene. Barn og unge er avhengig av trygge arenaer man kan
21 tilbringe fritiden sin på. For de av oss som vokser opp i fattigdom kan tilknytningen til andre felleskap
22 i samfunnet bli mindre. Der andre fritidsaktiviteter kanskje blir for dyrt, eller på andre måter ikke
23 strekker til, kan fritidsklubber bli det tilbudet som gjør at også disse barna får en tilhørighet til det
24 samme felleskapet som barn fra mer ressurssterke familier har.

25 **Barne- og ungdomsarbeiderfaget**

26 Barne- og ungdomsarbeiderfaget på videregående skole bør i større grad fokusere på
27 ungdomsarbeid. Ungdomsarbeid er et eget fag, og kompetansen som elevene tilegner seg må
28 oppdateres i takt med endringer i ungdomskulturen og i samfunnet. Ifølge Klubbundersøkelsen 2020
29 er 61% av ungdomsarbeiderne som jobber i klubb utdannet i barne- og ungdomsarbeiderfaget.
30 Ungdom og Fritid mener at det også må tilbys relevante videreutdanninger for barne- og
31 ungdomsarbeidere.

32 **Barnekonvensjonen**

33 Barnekonvensjonen er det viktigste dokumentet for en lovmessig forankring av fritidsklubber og
34 ungdomshus. Barn og ungdom må bevisstgjøres sine rettigheter i samfunnet, og myndiggjøres til å bli
35 aktive medborgere. Dette er en del av fritidsklubbenes samfunnsansvar. Ungdommens interesser må
36 sikres gjennom å gi dem reell innflytelse, og klubbene må bistå ungdommene slik at de får sin
37 stemme hørt.

38 De mest relevante artiklene i vårt arbeid er: artikkel 12, alle barn har rett til å si sin mening og deres
39 mening skal bli tatt på alvor, artikkel 31, alle barn har rett til hvile, lek og fritid, og til å delta i kunst og
40 kulturliv. Vi mener fritidsklubben er en nøkkelarena for å kunne utøve disse rettighetene i praksis.

41
42 I 2011 vedtok FN en tilleggsprotokoll til barnekonvensjonen som gir barn rett til å klage på brudd på
43 barnekonvensjonen. Norge har så langt ikke sluttet seg til denne. Ungdom og Fritid mener at Norge
44 må slutte seg til barnekonvensjonens tilleggsprotokoll.

45 **Barneombudet**

46 Barneombudets arbeid med ungdom bør styrkes. Vi ønsker at Barneombudet i perioden skal
47 fokusere på det forebyggende ungdomsarbeidet som gjøres i fritidsklubber, samt
48 barnekonvensjonens artikkel 12 og artikkel 31. Vi vil også at ombudsposten skal hete Barne- og
49 ungdomsombud. Som samfunn er det viktig at vi sikrer at alle barn føler at de blir sett og hørt. Rollen
50 som barneombud har muligheten til å bidra til akkurat dette. Det er likevel ikke nok å ha på plass
51 systemer som beskytter en hel gruppe, dersom ikke hele gruppa føler seg representert. Derfor er det
52 viktig at denne ombudsposten inkluderer ungdom i navnet sitt.
53

54 **Datakultur og gaming**

55 Dataspill er den største fritidsinteressen blant ungdom i Norge. 96% av gutter og 76% av jenter i
56 alderen 9-18 år spiller dataspill. Gaming er en kulturform som kan oppmuntre til kreativitet,
57 nysgjerrighet, samarbeid, læring, språkutvikling og planlegging. Spill er både lek og meningsbærende
58 innhold, hvor det er behov for kritisk refleksjon over innholdet og aktiviteten. Spill er ytringer og
59 handlinger som inngår i en sosial, kulturell og politisk kontekst. Ungdom og Fritid mener at
60 kommunene må legge til rette for fysiske møteplasser for datakultur som både er lavterskel og som
61 ikke fremmer prestasjonskrav.
62

63 Ungdom og Fritid har sammen med KANDU, Tverga og UKM Norge gjennomført prosjektet
64 «Møteplass datakultur», hvor vi har sett på hva ungdom ønsker seg når det etableres ikke-
65 kommersielle møteplasser for datakultur. Rapporten konkluderer med 6 nasjonale tiltak for å sikre
66 en bedre ramme for norsk dataungdom:

- 67 1. Opprette tilskuddsordninger for etablering av gamingtilbud på samme måte som for lokale
68 idrettsarenaer
- 69 2. Opprette eller tilpasse nasjonale tilskuddsordninger for gamingutstyr,-aktivitet og -
70 arrangementer
- 71 3. Styrke arenaene og aktørene som allerede jobber med ungdom og gaming, heller enn å
72 etablere helt nye strukturer som bare fokuserer på gaming alene
- 73 4. Arrangere nasjonalt samtids-LAN i samarbeid med KANDU
- 74 5. Undersøke muligheten for etablering av regionale gaming- og e-sportssentre. Sentrene bør
75 både være for brukere, men også som kompetansesentra på gaming og e-sport i regionene.
76 Sentrene bør ha fokus på hele gamingkulturen, fra hobby til proffspilling, streaming og
77 spillutvikling.
- 78 6. Styrke forskning og utvikling på feltet som fokuserer på hvordan vi kan styrke positive sider
79 ved dataspillkulturen og redusere de negative. De positive effektene gaming og
80 dataspillkultur har på sosial kompetanse og psykisk helse, bør undersøkes ytterligere.

81 **Digitalisering**

82 Barn og unge flytter mer av fritiden sin over på digitale plattformer. Vi mener at det offentlige har et
83 ansvar for å øke kompetansen om forsvarlig bruk av internett og sosiale medier blant unge. Covid-19
84 har vist at mange ungdom også mestrer en skolehverdag og fritidstilbud over digitale plattformer.
85 Ungdom og Fritid etterspør forskning av hvordan en heldigital hverdag har påvirket barn og ungdom,
86 og bruken av digitale plattformer. Den digitale kompetansen og utstyret blant ungdomsarbeiderne er
87 også ujevnt fordelt og ungdomsarbeiderne etterspør mer kunnskap om hvordan de skal drive digitalt
88 ungdomsarbeid. Vi mener at kommunene må styrke sin kompetanse på digitalt ungdomsarbeid og
89 sørge for at alle ungdomsarbeidere har tilgang til nødvendig utstyr.

90 Norske ungdommer har en god digital kompetanse sammenlignet med andre land (*Digitale*
91 *ferdigheter for alle? Norske resultater fra ICILS-undersøkelsen, 2014*). Når man spør ungdommene om

92 hvor de har ervervet denne kompetansen svarer de imidlertid at det stort sett skjer alle andre steder
93 enn på skolen. Ungdom og Fritid mener at ansvaret for digital kompetanse må ligge hos flere aktører
94 i oppvekstfeltet, og at det må være tilgjengelige midler til å gjennomføre prosjekter knyttet til
95 digitalisering.

96 **Diskriminering**

97 Vi har ingen toleranse for diskriminering i norske fritidsklubber. Vi mener at fritidsklubber virker
98 forebyggende mot diskriminering, ved å fremme demokrati, menneskerettigheter, likestilling og
99 mangfold. Det offentlige har et ansvar for å tilby åpne møteplasser og fritidsaktiviteter som alle kan
100 være med på, uavhengig av bakgrunn. Fritidsklubbene er arenaer som fremmer forståelse for ulike
101 ideer, og blir dermed en arena hvor man kan lære seg å respektere og forstå mennesker man er
102 uenige med eller som er annerledes enn deg selv.

103 **Egenorganisert aktivitet**

104 Den egenorganiserte aktiviteten skjer på ungdommenes eget initiativ og premisser. Fritidsklubbene
105 og ungdomshusene har en stor andel ungdom som driver med ulike former for egenorganisert
106 aktivitet. Vi mener det må tilrettelegges slik at ungdom som søker seg til det egenorganiserte miljøer
107 har anledning og arenaer tilrettelagt for dette.

108 Ved å være passive på dette området risikerer vi at terskelen for de av oss som ikke har mulighet til å
109 delta på organiserte fritidsaktiviteter, blir mye høyere enn nødvendig, også i uorganiserte aktiviteter.
110 Det er avgjørende at vi også fanger opp disse menneskene og gir de en mulighet til å fylle fritiden sin
111 med det de selv faktisk ønsker.

112 Ungdom som driver med egenorganisert idrett og fysisk aktivitet bør ha samme tilgang til ressurser
113 og finansiell støtte som den organiserte idretten. Fritidsklubbene og ungdomsarbeiderne kan være
114 veiledere for ungdom som ønsker å drive med slik aktivitet. Derfor vil Ungdom og Fritid fortsette
115 arbeidet med Tverga og øke støtteordningen «innovative aktivitetsarenaer».

116 **Ensomhet**

117 Sosialt samvær blant ungdom har de siste 20 årene gått ned med 26%, samtidig er det stadig flere
118 ungdommer som etterspør sosiale møteplasser. Det er på høy tid å satse på fritidsklubbene.
119 Klubbene bidrar til å bygge sosial kompetanse, tilhørighet og nettverk blant barn og unge, og har
120 derfor en motvirkende kraft mot ensomhet.

121 Politiske myndigheter må være bevisst konsekvensene av covid-19, og hvordan mange barn og unge
122 kjente på en ny form for ensomhet.

123 **Europarådets anbefaling**

124 I mai 2017 kom Europarådet med sin anbefaling på ungdomsarbeid. Det anbefales at
125 ungdomsarbeidet får en lovmessig forankring, at det utvikles et rammeverk for utdanning av
126 ungdomsarbeidere, metoder for evaluering og politisk og økonomisk støtte. Ungdom og Fritid mener
127 at anbefalingen må anerkjennes og implementeres av norske myndigheter. Det innebærer at man
128 utvikler en plan for å gjennomføre anbefalingens tiltakspunkter.

129 Flere europeiske land er godt i gang med implementeringen av anbefalingen. Østerrike har
130 introdusert en kompetanseramme for ungdomsarbeid for å gjøre ungdomsarbeidernes kompetanse
131 og kvalitetsstandarder synlige og sammenlignbare. Ungdomsarbeidere oppfordres til
132 nettverksbygging, samarbeid, utvikling og gjensidig anerkjennelse av utdanning.

133 Den finske regjeringen vedtok et nasjonalt ungdomsarbeid og ungdomspolitisk program (2017-19)
134 12. oktober 2017. Programmet inneholder retningslinjer for å støtte ungdomsarbeid og relaterte

135 aktiviteter, inkludert kriteriene for å være berettiget til statsstøtte til de nasjonale
136 kompetansesentrene for ungdomsarbeid. Programmet viser også til de nasjonale målene for
137 ungdomsaktiviteter i europeisk og internasjonal sammenheng.

138 Øvrig arbeid med anbefalingen i de europeiske landene kan ses [her](#).

139 **Folkehelse**

140 Bedre folkehelse sparer staten for store summer hvert år. Folkehelsemeldinga (2019) pekte på
141 fritidsklubbene som spydspissen i det lokale forebyggende arbeidet. Ved å delta i fritidsaktiviteter
142 sammen med andre som ungdomsarbeideren fasiliteter, opplever man mestring, mening og
143 tilhørighet i ungdomstida. Dette er viktig for god folkehelse, og fritidsklubber er en viktig brikke i
144 dette arbeidet. Ungdom og fritid mener at en kompetanseutvikling blant ungdomsarbeidere vil bidra
145 til å styrke det lokale folkehelsearbeidet i kommunen. Program for folkehelse bør dermed fortsette.

146 **Fritidserklæringen**

147 Ungdom og Fritid har skrevet under på Fritidserklæringen. Den forplikter oss til å jobbe for at alle
148 barn og unge skal få delta i minst en fritidsaktivitet sammen med andre. Fritidsklubbene treffer barn
149 og unge som opplever barrierer for deltakelse i fritidsaktiviteter. Ungdom med svake sosiale
150 relasjoner, ungdom fra lavinntektsfamilier og ungdom med minoritetsbakgrunn bruker
151 fritidsklubbene, og finner på den måten en trygg fritidsarena de har tilgang til på lik linje med alle
152 andre. En styrking av kommunale fritidsklubber og ungdomshus som en nasjonal struktur, er et godt
153 virkemiddel for å realisere målet med fritidserklæringen.

154 **Fritidskortet**

155 Regjeringen har brukt 120 millioner kroner på pilotering av fritidskortet. Dette mener vi i
156 utgangspunktet er et skritt i riktig retning mot at alle barn og unge skal få delta i en fritidsaktivitet
157 med andre, men slik det fungerer nå ivaretas ikke barn og unge som ikke bruker organiserte
158 fritidsaktiviteter godt nok av ordningen. Hvis regjeringen mener alvor med Fritidserklæringen sier det
159 seg selv at en viss andel av totalsummen som øremerkes fritidskortet, bør gå til åpne møteplasser for
160 ungdom. Videre er det også slik at de økonomiske barrierene ikke er de eneste relevante barrierene,
161 det må også tas høyde for tilgang, transport, mangel på universell utforming og relevans i tilbudet.
162 Det trengs en generell og helhetlig satsning på hele fritidsfeltet, inkludert fokus på utvidelse av
163 tilbudet og økt kompetanse til ungdomsarbeiderne for at fritidskortet skal lykkes.

164 **Frivillighet**

165 Barne- og ungdomsfrivilligheten i fritidsklubber og ungdomshus er med på å bygge demokrati i
166 lokalmiljøet, og den må løftes og styrkes frem som en sentral del av den nasjonale unge frivilligheten.
167 Det foregår mye godt frivillig arbeid i kommunale fritidsklubber og ungdomshus. Dette er et positivt
168 supplement til drift, men kan aldri erstatte faste ansatte. Kvaliteten i det profesjonelle
169 ungdomsarbeidet ivaretas ved at det også er offentlig ansatte i kommunene.

170 **Inkludering**

171 Fritidsklubber og ungdomshus må være åpne og inkluderende. Sosialt og kulturelt mangfold er
172 nøkkelen til å skape fritidsmiljøer for alle. Ved å være gratis og lavterskel, eliminerer man økonomi
173 som barriere for deltakelse. Media og det offentlige har også et ansvar for å fremme et inkluderende
174 samfunn og må bidra til å skape et nyansert bilde av ulike samfunnsgrupper, snarere enn å bidra til
175 økt marginalisering.

176 **Kjønn og seksualitet**

177 Det er behov for et mangfoldig kjønnsbegrep i Norge, slik at alle opplever et inkluderende samfunn.
178 Fritidsklubber skal være åpne og inkluderende uavhengig av kjønn og seksuell orientering.

179 Ungdomsarbeidere skal møte ungdom med nysgjerrighet og refleksjon og på den måten være gode
180 på normkritisk tenkning.

181 Det er også viktig at det jobbes med økt kompetanse på området blant ansatte på fritidsklubber. Skal
182 vi lykkes med å skape arenaer som føles tilgjengelige og åpne for alle er det viktig at man får
183 tilstrekkelig med kunnskap om kjønn og seksualitet. For noen kan man oppleve toleranse og aksept
184 på skole og andre arenaer, men generelt mindre kunnskap og kompetanse enn vi kanskje ønsker.

185 **Kommunereform**

186 Fra 2017 til og med 1.januar 2020 har det blitt gjennomført 47 kommunesammenslåingsprosesser i
187 Norge. Ungdom og Fritid er opptatt av at sammenslåing av kommuner ikke må føre til en reduksjon i
188 antall kommunale fritidsklubber og ungdomshus. Barn og ungdom skal ha tilgang til relevante og
189 åpne møteplasser der de faktisk er, og bosted skal ikke avgjøre tilgangen til slike arenaer. Flere
190 klubber har meldt om at de sammenslåtte kommunene mangler både planverk og forankring, og at
191 tilbudet til barn og ungdom ikke har blitt prioritert.

192 **Kompetanse**

193 Det er på tide med et kompetanseløft for ungdomsarbeidere. For å styrke hele oppvekstsektoren må
194 ikke ungdomsarbeideren glemmes når man innfører kompetansehevingstiltak. Ungdom og Fritid
195 mener at det må etableres et utdanningsløp i ungdoms- og fritidspedagogikk. I tillegg bør Barne,-
196 ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) gis mandat til å godkjenne kurs for ungdomsarbeidere, og
197 på den måten sertifisere ungdomsarbeidernes uformell kompetanse.

198 **Kroppspress**

199 Den sterke fokuseringen på usunne kroppsidealiser som gjør seg gjeldende overfor stadig yngre
200 aldersgrupper, gir grunn til bekymring. Både offentlige myndigheter, næringsliv, skole, idrett,
201 fritidsklubber, foresatte og påvirkere har et ansvar når det gjelder å dempe kroppspress blant unge.
202 Lovverket må styrkes og næringslivet må bli mer bevisst sitt etiske ansvar overfor barn og unge.
203 Ungdom og Fritid ønsker merking av retusjert reklame.

204 **Lovfesting**

205 Fritidsklubber og ungdomshus er en av få kommunale tjenester som ikke er lovpålagt. Dette gjør ofte
206 fritidsklubbene til salderingsposter på kommunebudsjettene. Ungdom og Fritid mener at man må
207 lovfeste fritidsklubber på lik linje med kulturskoler og folkebibliotek. En lovfesting må definere retten
208 til et fritidstilbud, si noe om kvalitet-, kompetanse- og ressursbehovet. I tillegg bør den fastslå
209 ungdoms rett til deltakelse og medvirkning.

210 **Mangfold**

211 Ungdomsbefolkningen er mangfoldig og det må gjenspeiles i fritidsklubbens satsningsområder. Det
212 er et mål at alle skal føle seg velkommen og ivaretatt på fritidsklubbene. Fritidsklubbene er arenaer
213 som fremmer forståelse for ulike ideer, og blir dermed en arena hvor man kan lære seg å respektere
214 og forstå mennesker man er uenige med. Det er også viktig med en bred rekruttering av ansatte, slik
215 at ungdomsarbeiderne representerer befolkningen på en god måte.

216

217 **Medvirkning**

218 Ungdomsmedvirkning er en av bærebjelkene i alle ledd av organisasjonen. Barn og unge har rett til
219 deltakelse og medvirkning til egen fritid gjennom barnekonvensjonen. Dette krever at barn og unge
220 gis den kompetansen og tilretteleggingen de trenger for å kunne medvirke. Medvirkning er
221 fritidsklubbens metodiske tilnærming.

222

223 **Mobbing**

224 Fritidsklubbene skal være mobbefrie soner. Ungdomsarbeidere skal aktivt jobbe med utfordringer
225 knyttet til mobbing, spesielt på nett. Dette gjøres best i tverrfaglig dialog med resten av
226 oppvekstfeltet i kommunen. Ungdom og Fritid bør ha en naturlig plass i nasjonale samarbeidsgrupper
227 som for eksempel Partnerskap mot mobbing, og fritidsklubbene må inngå i tverrfaglige nettverk.

228 **Psykisk helse**

229 En god psykisk helse er viktig for barn og unges utvikling og livskvalitet. Fritidsklubbene bygger
230 mestring, mening og tilhørighet. De er også universalforebyggende tilbud til barn og unge med fokus
231 på medvirkning. Dette bidrar til å bygge en god psykisk helse i ungdomsbefolkningen.
232 Ungdomsarbeideren skal være en trygg voksenperson som tar den psykiske helsen til ungdommene
233 på alvor og bidrar til opplysning og senker terskelen for å oppsøke hjelp.

234 **Rasisme**

235 Vi har ingen toleranse for rasisme. Ved å være inkluderende møteplasser som er åpne for alle og som
236 aktivt jobber med å fremme toleranse, nestekjærlighet og mangfold bidrar klubbene til å rive ned
237 fordommer og rasisme. Fritidsklubbene og ungdomsarbeiderne utfordrer rasistiske holdninger og
238 bruker dialog som verktøy for sitt holdningsskapende arbeid, samtidig som man aktivt oppfordrer
239 ungdommen til å jobbe imot rasisme.

240 **Regionreform**

241 Hvilket tilbud du har tilgang til skal ikke være avhengig av hvor du bor i regionen. For å øke
242 kompetansen blant ungdomsarbeidere og sikre lik tilgang til fritidstilbud i hele regionen, mener vi at
243 det også er fylkenes ansvar å prioritere kurs og kompetanseheving for ungdomsarbeidere. En ny
244 ansvarsdeling mellom stat og fylke må sikre reelle medvirkningsmuligheter for ungdom.

245 **Retten til lek og fritid**

246 Flere og flere barn og unge vokser opp i vedvarende lavinntekt. Det at foreldre har lav inntekt, skal
247 ikke berøve barn og unge muligheten til å delta i kunst og kulturliv, lek, hvile og fritid. Dette er en rett
248 de har etter Barnekonvensjonens artikkel 31. Fritidserklæringen sier at alle barn og unge skal få delta
249 i fritidsaktiviteter med andre. Fritidsklubber, ungdomshus og andre åpne møteplasser for ungdom
250 treffer gruppen av barn og unge som lever i lavinntektsfamilier.

251 Fritidsklubber må ses på som det offentliges sikring av barn og ungdoms rett til lek og fritid. Derfor
252 må det satses på denne nasjonale strukturen.

253 **Rus**

254 Ungdom har rett på rusfrie kulturarenaer og fritidsklubbene jobber aktivt med rusforebygging.
255 Fritidsklubbene må også samarbeide med politi, SLT og andre i det rusforebyggende arbeidet.
256 Ungdom må selv få delta i dette arbeidet i lokalmiljøet og slik være med på å fremme en rusfri
257 ungdomskultur.

258 **Skole og utdanning**

259 Et tett samarbeid mellom skole og fritid gir god effekt. Barn og unge inntar ulike roller på disse
260 arenaene og ved å være et samarbeidende oppvekstteam vil man kunne møte alle på en god måte.
261 Ved å la ungdommer utfolde sin lærelyst på uformelle og selvstyrte arenaer kan de oppleve styrket
262 mestringstro og lærelyst på skolen. Dette vil få ned tallet på elever som dropper ut av skolegangen.

263 Dette tette samarbeidet må selvfølgelig ikke gå på bekostning av barn og unges opplevelse av
264 fritidsklubbene som et sted uten press og prestasjonsjag. Skole og fritid skal utfylle hverandre, men

265 ikke i for stor grad overlappe hverandre. På denne måten sikrer vi en variert og spennende hverdag
266 for barn og unge.

267 Ungdom og Fritid mener at fraværsgrensen i videregående må avskaffes og at det ikke innføres en ny
268 fraværsgrense for ungdomsskolen. En slik fraværsgrense kan bidra til å forverre ungdommens syn på
269 skolen. Vi mener at det trengs mer aktiv oppmuntring og mindre «straff-baserte» systemer.

270 **Stemmerett**

271 Aldersgrensen for allmenn stemmerett bør senkes til 16 år i Norge. Ungdom er storforbrukere av
272 offentlige tjenester, og bør få muligheten til å påvirke hvem som skal bestemme over disse. Det er
273 viktig at ungdom bevisstgjøres om at de har en reell påvirkelseskraft på sin egen hverdag, og dermed
274 får en direkte forståelse og verdsettelse for demokratiet. Fritidsklubbene kan med hjelp av
275 medvirkning være en utmerket måte å introdusere barn og unge til dette.

276 **Tverrfaglighet**

277 Ungdomsarbeideren er en viktig ressurs i kommunens tverrfaglige samarbeid og må være en naturlig
278 del av de tverrfaglige nettverkene. Det er en utfordring når fritidsklubbene blir offer for statlig
279 silotenkning. Dette gjenspeiles i at fritidsklubbene er plassert under ulike virksomhetsområder i
280 kommunene, noe som kan svekke det faglige – og politiske ansvaret for feltet. Derfor bør den enkelte
281 kommune ha større fokus på tverrfagligheten klubbene representerer og benytte seg av dette

282 **Uformell og ikke-formell læring**

283 Ungdom som er tilknyttet fritidsklubber og ungdomshus tilegner seg ofte stor uformell kompetanse
284 innen blant annet organisasjonsarbeid, ledelse, kunst, teknikk med mer. Det bør utvikles et eget
285 system for validering av ikke-formell læring som må sees i sammenheng med formell læring. Dette
286 kan bidra til at flere barn og unge opplever at fritiden sin ikke bare er morsom, men også meningsfull.

287 **Profesjonelt ungdomsarbeid**

288 I dag er kvalitetsforskjellene på ulike fritidsklubber sprikene, og dette går dessverre utover
289 ungdommen. Kvalitet og forutsigbarhet i fritidsklubber og ungdomshus er et offentlig ansvar. Lokale
290 føringer må sikre at de ansattes profesjonalitet og yrkesutøvelse ivaretas, og at det kreves politiattest
291 av alle som skal jobbe med barn og unge.

292 **Ungdomskriminalitet**

293 Fritidsklubber virker kriminalitetsforebyggende ved å gi rom for medvirkning og inkludering av unge
294 med svært ulik bakgrunn. Dette er arenaer som bidrar til å redusere sosial ulikhet, og de gir tilgang på
295 møteplasser som får unge vekk fra negative miljøer.

296 Ungdomsstraff har gjentatte ganger vist seg å ikke være så effektivt, og er en måte å fremmedgjøre
297 ungdommene fra samfunnet på, og forverre deres syn på samfunnet som helhet og promoterer
298 utenforskap. Ungdom og Fritid tror på hjelp, ikke straff.

299

300 **Ungdomskultur**

301 Ungdomskulturen er mangfoldig og nyskapende, og det må gis rom for en bredde i ungdommens
302 kulturtilbud og kulturaktiviteter. Ungdom må få lov til å utvikle sin egen kultur i det offentlige rom på
303 egne premisser. Fritidsklubbene er møteplasser som legger til rette for at ungdom selv får utvikle sitt
304 eget innhold innenfor trygge rammer. Ungdom har også rett til kvalitet i kulturtilbudet sitt, både som
305 utøver, arrangør og tilskuer. Alle ungdommer skal ha lik tilgang til kulturell læring og utfoldelse
306 uavhengig av bakgrunn.

307 **Ungdomstiden**

308 Ungdom er en viktig ressurs for samfunnet. Ungdomstidens egenverdi må anerkjennes på lik linje

309 med barndommen og voksentida. Dette må gjenspeiles i måten man organiserer offentlig sektor
310 lokalt, regionalt og nasjonalt.

311 **Utenforskap**

312 Når ikke alle har lik mulighet til å delta i fritidsaktiviteter oppstår det sosial ulikhet og et skille mellom
313 de som blir rike og de som blir fattige på opplevelser. Gratis tilbud som er åpne for alle, og som gir
314 barn og unge gode opplevelser, mestringsfølelse og erfaringer bidrar til følelsen av fellesskap.
315 Fritidsklubbene er slike tilbud og ved å aktivt jobbe med holdningsskapende arbeid bidrar de til
316 forebygging av ensomhet, marginalisering, ekstremisme og radikalisering.

317 **Ungdomsdemokrati**

318 Fritidsklubbene er arenaer som gir barn og unge sosial kompetanse og demokratisk forståelse.
319 Kommunen må tilrettelegge for at ungdomsmedvirkning lokalt settes i et demokratisk rammeverk
320 som sikrer at alle får mulighet til å si sine meninger og bli hørt. Ved å delta i fritidsklubb får flere barn
321 og unge tilgang til demokratiet. Fritidsklubbene bidrar på den måten til å bygge aktive
322 samfunnsborgere.

323 Fritidsklubber tar utgangspunkt i direkte – eller deltakende demokrati hvor barn og ungdom
324 beslutter direkte i enkeltsaker. Dette i motsetning til den andre hovedtypen demokratisk styresett,
325 representativt demokrati, der det velges eller utpekes representanter som beslutter i enkeltsaker.

326 Ifølge kommuneloven skal alle kommuner ha et ungdomsråd. Ungdom og Fritid mener at det er viktig
327 at ungdomsrådene ikke bare rekrutterer medlemmer fra elevrådene, men at man også rekrutterer
328 medlemmer fra fritidsklubber, ungdomshus og andre fritidstilbud for å sikre representativitet.
329 Ungdom og Fritid mener det er viktig at kommunen tar ungdomsrådet på alvor og at rådet får jobbe
330 med saker de anser som relevante for ungdomsbefolkningen i kommunen, for å sikre reell, bred og
331 åpen medvirkning.